

Een meditatie bij Cantate 7 van J.S. BACH.
Christ unser Herr zum Jordan kam (BWV 7)

Het doopsel. Ons doopsel.
Een vertrekpunt. Maar geen absoluut begin.
Een geboorte na de geboorte.
Een nieuwe geboorte.
En niet zomaar. Niet automatisch.
Maar bewust en voorbereid.

Een deur die je maar één keer opent.
Nooit meer gaat ze dicht.
Een deur?

Een stroom waarin je opgenomen wordt.
Een doortocht.
een betekenisvolle doortocht.

Heel letterlijk: be-teken-is-vol.
Het teken is water.
Een teken vol van... gevuld met... woorden.
Dus: water gevuld met Geest.
Gevuld. Vol?
Niet verbeterbaar
niet herhaalbaar.
Teken en woord. Het eerste sacrament.

Is dat theorie? Ontsproten uit een mensenbrein?
*"Bemerk en hoort, mensenkinderen,
wat God zelf doopsel noemt" (Aria 2)*
Maarten Luther maakte er een dooplied van.
En Johan Sebastian Bach een liturgie.
Hoor wat God zelf doopsel noemt.
Bach herhaalt en herhaalt. Daar gaat het om.

Het heeft (zoals in ieder sacrament) met Jezus te maken.
En met geloof. Want – zoals het slotkoraal zingt –

*Het oog alleen het water ziet,
hoe mensen water gieten.
Alleen geloof de kracht verstaat
van Jezus Christus' bloed¹*

Ons doopsel gaat op Jezus' doopsel terug.

Water én woord:

*Hier moet beslist water zijn,
Maar water niet alleen.
Goddelijk woord en Geest van God
doopt en reinigt zondaars. (Aria 2)²*

We horen het: ook ... Geest,

*opdat wij zonder twijfel geloven,
dat de Drieëenheid zelf
ons de Doop heeft toebereid. (Aria 4)³*

Ja, Jezus liet zich dopen om onzentwille,
om onze doop voor te bereiden.

De Vader sprak tot de Zoon:

*Deze is mijn geliefde Zoon,
in hem heb ik welbehagen (Recitatief 3)*

Dat is: ik hou van Hem, helemaal, diep en zonder einde.

En wij gaan daarin mee.

Daarom is Jezus gekomen:

*Zoon in alle eeuwigheid,
is hij van de hoge, hemelse troon
voor het welzijn van de wereld
in nederige gestalte gekomen
en heeft het vlees en bloed
van de mensenkinderen aangenomen. (ibid.)*

¹ Eigen vertaling

² Eigen vertaling

³ Voor de volgende vertalingen : Eduard van Hengel.

Een God-menselijk gebeuren,
de wil van de Vader dat de Zoon gedoopt zou worden.
Zoals de cantate begint:

*Christus, onze Heer, kwam naar de Jordaan
volgens de wil van zijn Vader;
van Sint Johannes ontving hij de doop,
om zijn werk en ambt te vervullen.*

Jezus' werk en ambt: onze zonde dragen;
om ons van zonde te verlossen.

Jezus, zonder zonde,
gerekend onder de zondaars.

Om ons vrij te maken,
in zijn bloed en wonden.

Het gaat om nieuw leven:

Zoals de slotzin van het openingskoor
... krachtig, in de hoge noten:
"Es galt ein neues Leben" (Koor 1).
"nieuw ... leven": met nadruk!

En wij: door Jezus gewassen en verzoend. Gezuiverd.
Bach zingt het met golvende figuren.
Water dat je ziet druppelen. En rollende golven.
De Jordaan wordt Rode Zee. Exodus. Verlossing.

En dan, een strofe lang in triolen.

Drievuldigheid.

Relatie.

Geen twee. Maar drie.

Open relatie.

Om ons op te nemen.

Als we maar willen. Willen gezuiverd worden.

Gaande van donker naar licht,
in onomkeerbare grondlagen
zoals iconen.

Gezuiverd van geslotenheid, van niet-relatie.

Mens worden, definitief.

Door Hem die uit het water kwam
als Licht uit duister.
En wij met Hem.

Leven of dood. De keuze.
Leven of zonde.
Zonde is dood.

Gedoopt worden is sterven aan de dood en opstaan ten leven.
Opgetrokken door woorden vol Geest.
Verrijzen met Jezus. Kind van de Vader.

En gezonden... om gerechtigheid en zaligheid te brengen:

Ga uit... over de hele wereld en leer alle volken.

Wie op aarde gelooft en gedoopt wordt,

die zal gerechtvaardigd en zalig worden. (Recitatief 5)

Gezonden om te dopen:

je maakt geen doortocht, naar de andere oever,
om teruggeworpen te worden op de plaats waar je vertrok.

Je komt niet terug op de oude plek.

Een doortocht is een overtocht. Naar nieuw leven.

Om vruchtbaar te zijn.

Ik eindig met een gedicht van Muus Jacobse.

Het is als lied opgenomen in ons project *Leven vanuit de doop*,
op het feest van de doop van de Heer.

Wie ingaat tot dit water,

Gaat in tot die het water schiep;

De liefde van de Vader

Is als het water diep.

Wie ingaat tot dit water,

gaat met die inging in ons vlees,

de zoon van de genade

die uit de dood herrees.

Wie ingaat tot dit water,
ontvangt die op het water zweeft,
die is uit Zoon en Vader,
de Geest die eeuwig leeft.

En opstaand uit dit water
vergeet hij 't land dat hij verliet,
omdat hij land en water
opnieuw geboren ziet.

(M. Jacobse naar Tit 3, 5 – ZJ 606)